

SÖNDAGEN 7 februari

KYNDELSMÄSSODAGEN, HERRENS FRAMBÄRANDE I TEMPLET, fest

Denna kalla vintersöndag firas KYNDELSMÄSSODAGEN – den motsvarar *den glädjerika rosenkransens* fjärde mysterium. I kyrkan håller vi tända ljus i händerna (”kyndel” = ljus). Vi firar att Gud uppfyllde Gamla testamentets sekellånga längtan och äntligen kom till sitt hus, templet i Jerusalem. Profeten Malaki hade förutsagt: *Plötsligt ska han komma till sitt tempel, den härskare som ni ber om ... men vem kan uthärda dagen då han kommer?* (Mal 3:1-2). Uthärda? Guds Son vill inte skrämma oss, han bärs fram som en fyrtio dagar gammal, hjälplös baby i Marias famn – Guds Son vill *i allt bli lik sina bröder* (Hebr 2:17). Överraskande? Ja, om man glömmer *det gudomliga barnet*, vars ankomst den store profeten Jesaja hade talat om (t.ex. Jes 9:2-7).

Symeon och Hanna, de två åldringarna, Gamla testamentets fromma, känner i dagens evangelium igen Messias som bärs fram av de två unga, Maria och Josef, Nya testamentets fromma (Luk 2:22-40). Inga andra än dessa två, *ständigt bedjande* troende, fick av Anden veta att Messias hade kommit. Symeon tar Jesus i sina armar och kallar honom för *ett ljus med uppenbarelse åt hedningarna* – ord som pekar framåt mot det kristna *missionsuppdraget* (Matt 28:18-20). Det välsignade ljuset du får i mässan denna dag ska du inte lägga tillbaka i korgen utan ta med dig hem. Även du är missionär för *det sanna ljuset som ger alla människor ljus* (Joh 1:9), för honom som sa: *Den som följer mig skall inte vandra i mörkret utan ha livets ljus* (Joh 8:12). I vinterns bitterkalla dagar kan du som Jesus vara ljus och värme för andra!

Läsningar på denna dag: Mal 3:1-4; Heb 2:14-18 och Luk 2:22-40 eller Luk 2:22-32
--

MÅNDAGEN I FEMTE VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **1 Kung 8:1-7, 9-13** (*De bar in Herrens förbundsark till det allraheligaste*)

Sann vishet är att dyrka Gud. Salomo lät bära arken in i templet. I *den fanns ingenting annat än de två stentavlorna* (v. 9). Vi katoliker bär under Kristi kropps och blods högtid **Guds Son** in i kyrkan. Vad Salomo längtade efter bär vi in där, i vår egen mitt!

Evangelium: **Mark 6:53-56** (*Alla som rörde vid honom blev botade*)

Markusevangeliets Jesus är en handlingens man. Den enorma tillströmningen av patienter kan bara förklaras på ett sätt: Jesus lyckades bättre än någon annan läkare, människor *en masse* blev friska – ”alla” säger Markus i v. 56. Skarorna *trodde* på Jesus. Ännu begrep de bara litet, men de hade *tillit*, i motsats till folket i Nasaret som vi läste om i onsdags. Att bara få röra vid de tofsar som Jesus som from jude bar på sin mantel (jfr budet i 4 Mos 15:38; 5 Mos 22:12) var nog! Det är *tilliten till nådens närvaro* vi ser, precis som när Petrus skugga föll på de sjuka eller när dukar och plagg som hade berört Paulus lades på dem (Apg 5:15; 19:11-12). Guds nåd känner inga gränser, den hittar alltid nya vägar!

Medvetenheten om särskilda *helgade föremål* (reliker och platser av nåd, som Elishas grav och benknotor i 2 Kung 13:21) är biblisk och lever naturligt vidare i katolska kristnas vördnad för helgonens kvarlevor.

Gud är Skaparen – därför behöver vi inte frukta något ”öde” som skulle ”styra” världens gång. Gud kan ingripa i vårt elände – det gör Jesus här kraftfullt. Markus har berättat om brödundret i öknen (Mark 6:30-44) där Jesus på eget initiativ, utan att invänta människors bön eller en trosbekännelse, upprepade mannaundret från ökenvandringen (2 Mos kap. 16). Utan några villkor mättade han folkmassan. Nu botar han – igen villkorslöst – allt och alla. Det är fritt fram för goda och onda, rättfärdiga och onda (Matt 5:45). Ingen behöver tänka på om maten kostar något, om vissa ska ha företräde och andra visas bort eller om läkaren ska ha ett arvode. Vilken gränslös nåd! Hur kan vi fortfarande tvivla på att Gud älskar oss? Hur kan vi tillåta tanken att Gud har glömt oss, inte ser oss eller inte vill eller kan rädda oss?

Se, jag står vid dörren och bultar... (Upp 3:20)
--

TISDAGEN I FEMTE VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **1 Kung 8:22-23, 27-30** (*Hör på den åkallan som ditt folk Israel uppsänder*)

Domkyrkan är i varje stift en särskild plats av nåd (jfr patriarken Jakobs ord: *Herren är på denna plats, och jag visste det inte!*, 1 Mos 28:16). *Kan verkligen Gud bo på jorden?* undrar Salomo (v.27). Ja, bland alla som tillber *i ande och sanning* (Joh 4:23).

Evangelium: **Mark 7:1-13** (*Ni vänder er från Guds bud för att hålla fast vid människornas regler*)

Det är intressant att fariseiska partiet förväntar att Jesus genomdriver just deras regler i sin flock. Jesus stod kanske inte så långt ifrån dem som vi brukar tro! Deras vision om ett prästerligt folk (2 Mos 19:6; jfr 1 Pet 2:9) fick dem att utvidga Gamla testamentets renhetsregler för präster till att gälla varje troendes vardag och så stärka *den rituella renheten* hos alla, villkoret för gemenskap med Gud. Galileerna på Jesu tid var okända för att ta det lätt med renhetsreglerna (det var alltså inte bara typiskt för Jesu sällskap). I vårt samhälle känner vi till muslimernas sed att tvätta sig innan varje bön och romernas noggranna regler för tvätt av kläder. Det finns mycket gott att säga om det – renlighet förebygger smittsamma sjukdomar. Jesus kunde omöjligt ha något emot sådant. Vad han vill ha fram är: för Gud är *den inre inställningen*, motivet bakom det man gör, det viktigaste. Kritiken här mot Jesus är skarp, men hans svar – där han beskriver kritikerna utifrån orden i Jes 29:13 – är lika skarpt. Han visar hur de fariseiska extrareglerna kunde skymma blicken för *meningen* med Guds bud:

Den enda äldreomsorgen som fanns på den tiden var den som man enligt fjärde Guds bud hade rätt till från sina barns sida (2 Mos 20:12; Syr 3:12-16). Att upphäva denna förpliktelse under sken av att hedra Gud genom en gåva till templet är oetiskt – som om samhället i dag skulle ta de äldres folkpension och ge den till kyrkan. Vi inser lätt vad det kunde leda till: ”Gör som jag säger, farfar, annars stödjer jag templet i stället, så får du klara dig själv”. Nej, hellre orena händer än ett orent *hjärta* som tänker så!

Fastetiden börjar imorgon – vilka äldre personer kan du visa särskild omsorg då?

Du skall resa dig upp för ett grått huvud och hedra den gamle. (3 Mos 19:32)
--

ONSDAGEN 10 februari:

ASKONSDAGEN

Fastans första dag är en dag av **stor nåd**. Det är heller inget ”måste” att komma till kyrkan i dag, som på söndagar. Stanna hemma om du inte behöver Guds nåd eller omvändelsens gåva!

Första läsningen: **Joel 2:12-18** (*Riv sönder era hjärtan, inte era kläder*)

Profeten Joel såg sitt land härjat av gräshoppsvärmor, svarta moln som åt upp säd, växter, allt. Kyrkan härjas i vår tid av **sekulariseringen** som äter allt i sin väg och på sina håll av direkt våldsam förföljelse. Kyrkor attackeras och var femte minut dödas en kristen för sin tro någonstans! *Aska* är det som är kvar när

något har brunnit ner – för oss är det kanske illusionen om ett kristet samhälle... Men aska är också det renaste som finns, man kan tvätta sig i asklut. I dagens mässa välsignas askan och ett askkors tecknas på vår panna med orden *Omvänd dig, och tro på evangeliet* eller *Kom ihåg att du är stoft, och stoft skall du åter bli*. Gravstenen kastar sin skugga över oss nu, men det är för vårt eget bästa! Det är sunt att illusioner brister, inte minst våra grandiosa föreställningar om vår egen förträfflighet och odödlighet. Vi är stoft! Kristna är vi till namnet, medan många som inte delar vår tro är mycket bättre människor!

Du Stoft, gråt över ditt döda, tomma liv! Kyrkan som gemenskap är sällan bättre – sällan pådrivande i viktiga frågor. Andra har förbättrat världen medan vi har dyrkat vår självgodhet, vår prydliga utsida. Stoft! *Insidan* ska gråta (v. 13). Den dom som vi förtjänar för alla våra svek genom historien kan ännu avvändas (v. 13-14).

Andra läsningen: **2 Kor 5:20 – 6:2** (*Nu är den rätta stunden*)

NU hör Gud din bön om att få leva ett nytt liv (v. 2). Paulus är en tiggare: han *vädjar* till oss att försona oss med Gud. Det är inte Gud som behöver försonas, hans kärlek är alltid vänd mot oss (därför finns bikten). Nej, *vi* ska försonas med *honom*, för *vi* har vänt *honom* ryggen. Kristus blev ”ett med synden”, dvs. han fick känna syndens ödeläggande makt för att vi skulle känna förlåtelsens kraft. Den *rättfärdighet* vi får (v. 21) är del i Jesu brinnande längtan att motsvara Faderns vilja i allt. Be om den idag! Du får den.

Evangelium: **Matt 6:1-6, 16-18** (*Din fader, som ser i det fördolda, skall belöna dig*)

Att lyssna är inte nog! **Allmosor, bön, fasta** (i den ordningen) är topprioriteringar om du är praktiserande katolik! *Det är inte människor vi vill vara till lags, utan Gud, som prövar våra hjärtan* (1 Thess 2:4). Är religion en privatsak? I högsta grad! Ditt fördolda liv med Gud är avgörande. Söker du erkännande för det på den sociala utsidan är du komisk, nej tragisk: du har gjort något gott, är det så viktigt att det måste utbasuneras (v. 2)? Gud älskar dig ju för det! Låt detta vara nog – din glädje!

Av jord är du kommen. Jord skall du åter bli. Herren Jesus Kristus skall uppväcka dig på den sista dagen. (Ur ritualen för begravning, jfr 1 Mos 3:19)
--

TORSDAG EFTER ASKONSDAGEN

Första läsningen: **5 Mos 30:15-20** (*Jag förelägger dig idag välsignelse och förbannelse*)

När Israel var ung fick jag honom kär, och från Egypten kallade jag min son (Hos 11:1). Femte Moseboken avslutar berättelsen om Guds enastående kärlek till det folk han skapat och utvalt trots dess många synder. Den är ett enda långt tal av Mose som handlar om att leva *helt* för Gud, att älska honom och följa hans bud. Vi sörjer när vi inser hur litet vi i praktiken älskar Gud, men kom ihåg: Gud låter sig älskas med den lilla kärlek vi har. Viktigast är vår *lyhördhet*. Får som betar nära en brant behöver sin herdes röst (Joh 10:4-16). Att följa hans kallelse ger liv, att rusa åt andra hållet leder till avgrunden. Hör *Didaché*, Apostlarnas lära, en text från ca år 80 e. Kr.: ”Det finns två vägar: den ena är livets väg, den andra är dödens, och det är stor skillnad mellan de båda vägarna. Detta är livets väg. För det första: du skall *älska Gud* som har skapat dig. För det andra: *du skall älska din nästa som dig själv*. Allt vad du inte vill att det skall hända dig, det skall du inte heller göra mot någon annan. Läran i dessa ord är denna: *Välsigna dem som förbannar er och be för era fiender, fasta för dem som förföljer er*” (Didaché 1:1-3, *De apostoliska fäderna*, Artos 1992, sid. 16 ff).

Evangelium: **Luk 9:22-25** (*Den som mister sitt liv, han skall rädda det*)

Välj livet, sa Mose (se ovan). Jesus som är *livets ord* (1 Joh 1:1-2) är också *vägen* vi ska gå. *Se, vi går upp till Jerusalem* (Cecilia, 275). Frälsaren går med fasta steg framför oss. Han är Gudstjänaren som vet vad som ska hända där (Jes 52:13 – 53:12) och vill förbereda sina lärjungar på det. Vi följer efter, på vacklande ben. De svåra dagar som väntar kommer att avslöja hur djup lärjungarnas trohet och kärlek är. De var som vi. Vi tar gärna strid för jordiska intressen och avstår från mat för utseendets och hälsans skull. Men är vi beredda att leva, lida, avstå något för Jesu skull? Jesus konfronterar Jerusalem, där inga partier stödjer honom. Går vi med?

Är Jesus Sanningen? Är hans lära Guds definitiva *tora* (lag)? Är vår lilla grupp *det sanna Israel*? Då är det bättre att gå i döden än att svika honom! Jesus säger till *alla* (alltså också till oss) att om vi *vill* följa honom (man kan alltså hoppa av) så ska vi varje dag ta upp vårt kors (v. 23). Igår ritades **askkorset** på din panna (de som missade det kan be prästen om det idag efter mässan). Idag är det borta. Men det ska stå inristat i ditt minne. Det dagliga *brödet* håller dig vid liv men *det dagliga korset* ger dig evigt liv. Med detta kors menas inte ett stort dramatiskt martyrium utan din vardagliga lojalitet mot Mästaren och hans livsstil. Med ”förneka sig själv” menas inte självplågeri utan att hellre avstå från fördelar, heder, ja, det egna livet, än att **förneka den sanning du har funnit i Jesus**. Den som förblir solidarisk med Jesus och hans ”minsta bröder” till slutet, får Livet (Matt 24:13; 25:34-40; jfr Hebr 10:32-39).

Den port är trång och den väg är smal som leder till livet, och det är få som finner den. (Matt 7:14).

FREDAG EFTER ASKONSDAGEN

Första läsningen: **Jes 58:1-9a** (*Skulle detta vara en fasta sådan som jag vill ha?*)

Varje fredag under året är *botdag till minne av Herrens lidande*, inte minst då fredagarna i fastetiden. Du bör avstå från något gott från matbordet, delta i din församlings korsvägsandakt och/eller (helst) göra en extra insats för någon som behöver det. Detta så mycket mer nu under Barmhärtighetens år! *Fredagsoffret* är ett kännetecken för katolska kristna, vilket både *Katolska kyrkans katekes*, nr 1438, och kyrkans *kanoniska lag* (CIC, can. 1250-1251) påminner oss om. Bestäm dig för att **nu och alla fredagar** komma ihåg detta! Då gör du rätt inför Gud.

Dagens första läsning är som att höra Gud gråta. De troende *inbillar sig* att de söker Gud (v. 2). Deras fasta och botövningar är halvhjärtade. De vill egentligen inte. De blir också irriterade på varandra, såklart (v. 3-4). Deras fasta är meningslös – som en ständig huvudvärk. *När tar det slut?* frågar de. Men Gud önskar inte en ren kroppslig fasta (v. 5; jfr Ps 51:19). Varför plåga kroppen? Synden kommer från hjärtat, den är inte kroppens fel! Du kanske fastar medan din tunga spyr gift: om du åt och drack gott men inte talade illa om din nästa – *det* skulle vara en fasta, det!

V. 6-7 är läsningens kärna: **kärlekens gärningar** är den ”fasta” som gläder Gud. De är identiska med de *kroppsliga barmhärtighetsgärningarna* (Matt 25:31-46), som är frukter av *saligprisningarnas anda* (Matt 5:3-12) Om vi slutar klaga över att botövningarna ”inte ger oss något” (v. 3) och istället ger verksam hjälp där det behövs och avstår från egen bekvämlighet, då dröjer Herren inte med sin välsignelse. Han säger ”Här är jag!” – nästan som vore han *vår tjänare* (jfr Luk 12:37).

Evangelium: **Matt 9:14-15** (*När brudgummen tas ifrån dem, då kommer de att fasta*)

Föreställ dig att du råkar placera ditt bröllop mitt i fastan. Inte serverar du väl vatten och kex då! Vi har faktiskt en sådan ”bröllopsdag” i fastan varje år, när vi firar den helige Josef, Jungfru Marias *brudgum* (19/3). Då gäller festande och inget fastande. De första lärjungarna hade privilegiet att dela sin vardag med Guds Son. Vi idag ser honom bara med trons ögon. De såg hans jordiska ansikte. De var en del av hans privatliv, deltog i allt på riktigt och kände även

till sådant som inte fick plats i evangelierna (1 Joh 1:1-4; Joh 1:14; 20:29; 21:25). *Saliga era ögon som ser och era öron som hör*, sa Jesus till dem (Matt 13:16). Jesus älskade sin gemenskap som en brudgum sin brud och därför fanns det helt enkelt inte plats för fasta (jfr Ef 5:28-32).

Allt har sin tid: en tid att gråta, en tid att le, en tid att sörja, en tid att dansa. (Pred 3:1, 4). Nu är vi på vandring mot långfredagen. Det blir hårt. Det är tid för sorg och gråt. Jungfru Maria håller oss i handen. Må vår tro bestå inför korset, som hennes!

Förslag till fredagsoffer: Be **den smärtorika rosenkransen**, helst med andra. Be för er själva, för en sund omvändelse, anpassad till er situation under denna fastetid.

LÖRDAG EFTER ASKONSDAGEN

Första läsningen: **Jes 58:9b-14** (*Ljus skall gå upp för dig i mörkret*)

Kärleken får oss att inte vilja göra vår nästa någon orätt (1 Kor 13:5). Något inom oss sörjer när vi hör oss själva förtala andra bakom deras rygg, hota och håna dem vi är arga på (v. 9). Våra hämndbegär kan plötsligt flamma upp och överraska oss med sin intensitet. Tungan löper amok – *den fläckar hela vår kropp, den sätter livshjulet i brand och har själv sin eld från helvetet* (Jak 3:6). Vi smålar med våra tillgångar och har många ursäkter för varför vi INTE ska eller kan mätta de hungrande (jfr v. 10).

En kristen borde inte bara svara ja till att ge bidrag till nödlidande utan av sig själv uppsöka sådana och inte vänta tills någon kommer och ber. Halvhjärtade kristna ser till att ha sitt på det torra, förväntar inte längre något från Gud, gör sig ”oberoende” av Gud och vet inte längre vad de ska be om. Mässan smakar inget längre, den känns tråkig för att vi ber utan att tänka på vem vi ber till. Vi förbereder oss inte innan besöket i mässan. Det vi hör där får inte lov att förändra oss. Söndagen tas över av så mycket annat, den *helgas* inte utan fylls med ”tomt prat” (v. 13). Gud vill göra under med oss och våra barn – om vi bara visste! – men han får inte lov (v. 11-12, 14).

Evangelium: **Luk 5:27-32** (*Jag har inte kommit för att kalla rättfärdiga*)

I vårt sociala liv skapas ständigt mallar för vem som är innanför i gruppen av ”korrekta” och vem som ska betraktas som utanför, stämplas med skam och föraktas. De som konstruerar dessa system styrs av rädslan att själva hamna utanför, inte få bifall eller röster. Majoriteten av människor gör allt för att inte

riskera utslutning. Guds nåd kan endast upplevas där sådana system avväpnas. Du som vill älska Gud men ständigt oroar dig för att behaga världens uppförandekoder lever ett av de olyckligaste och tröttsammaste liv som finns. Du är varken den du vill vara eller den som världen vill ha.

Levi (= Matteus i Matt 9:9) var helt och hållet *världens man*: med beväpnade medhjälpare hade han rätt att pressa folk på pengar och sedan ta så mycket han ville åt sig själv. Det märks att han har skaffat sig ett stort hus, eftersom *en mängd* likasinnade (v. 29) fick plats där (de är ”syndare” enligt v. 30, dvs. sämsta tänkbara sällskap). Levi har råd med en präktig fest – är den betald med all hans *ohederliga mammon* (Luk 16:9; jfr Matt 6:24), eller har han redan som sin kollega Sackaios ersatt alla som han har pressat pengar av (jfr Luk 19:8)? Vi måste betala tillbaka och ersätta allt vi har tillägnat oss genom bedrägeri, list, fusk, utnyttjande av andras okunskap o.s.v., annars har vi inget att hoppas på från Gud! Levi bytte radikalt till ett nytt liv, lämnade **allt** (det var i hans fall inte så litet!) och ”följde honom” (= blev Jesu lärjunge, v. 28). Hycklarna står vid sidan om och väser (v. 30) – är de vi halvheliga och halvvärldsliga som vägrar släppa de stulna saker *vi* gömmer och som inte vill inse hur sjuka *vi* är? Vi vill inte erkänna att Levi genom sitt mod faktiskt är ett stort helgon. Bjud hem Jesus, låt honom få se *din* orättvisa mammon.

Herren är pålitlig och god, därför visar han syndarna vägen. (Ps 25:8)